

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	11 november 2021	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-1418	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	822C9D54	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	6 augustus 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	82928925	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaarten aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Acacialaan 22-26, Berkenlaan 1-5, Verlengde Acacialaan 1-5, Van Suijlenplein 3-11, Lindenlaan 2-8 en Akeleiplantsoen 2-24

Op 6 augustus 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door BOOT organiserend ingenieursburo namens Rhenam Wonen, voor de locatie Acacialaan 22-26, Berkenlaan 1-5, Verlengde Acacialaan 1-5, Van Suijlenplein 3-11, Lindenlaan 2-8 en Akeleiplantsoen 2-24 (hierna: plangebied) in Rhenen en is bij ons geregistreerd onder zakenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-1418.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen en vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus en gierzwaluw.
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis.

voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 30 december 2023.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op renovatie met verduurzaming voor de complexen 104, 119 en 148 van Rhenam in Rhenen. De woningen De complexen stammen uit de jaren dertig tot zestig en zijn traditioneel gebouwd met gemetselde gevels en deels met pannendak. De werkzaamheden bestaan uit onder andere het aanbrengen van dakisolatie, na-isoleren van de spouw en het vervangen van de vensterglazen. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, eerste lid, en 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), gierzwaluw (*Apus apus*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 1 februari 2022 tot en met 30 december 2023.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 27 oktober 2021 en 2 november 2021 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus, gierzwaluw en gewone dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.1 en 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) de maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"De werkzaamheden zijn locatie specifiek. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het plan in beschouwing genomen."

Uitvoering

"De daken van alle woningen in het plangebied en de spouwmuur zijn niet of onvoldoende geïsoleerd. De woningen van corporaties moeten een energie-index hebben die ligt tussen de 1,2 en 1,4. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om de wanden en het dak van de woningen te isoleren. Er zijn hier geen andere of betere methoden toe te passen om dit doel te realiseren waarbij de verblijven van aangevraagde soorten in stand kunnen blijven."

Planning

"De renovatiewerkzaamheden vinden plaats buiten de kwetsbare perioden voor de gewone dwergvleermuis (kraam en winterperiode) en huismus (broedperiode) en/of er worden tijdig alternatieve geboden en werende maatregelen getroffen. Hiermee wordt doden van dieren voorkomen en treden er ook geen nadelige effecten op door verlies aan broedmogelijkheid in het plangebied. Tevens wordt doden van de gewone dwergvleermuis voorkomen door het nemen van werende maatregelen. De verblijven welke verdwijnen worden vooraf gecompenseerd met alternatieve verblijven binnen het plangebied die bewezen geschikt zijn voor de aangetroffen functies. Deze worden aangebracht voordat de voorzieningen verdwijnen. Na uitvoering van de werkzaamheden zal het gebied daarom wederom geschikt zijn voor de huismus en gewone dwergvleermuis."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de huismus en gierzwaluw heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.3, vierde lid, onder b, aanhef en onder 1, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid". Voor de gewone dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". > In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden.

Uit de Quicksan duurzaamheid Complex 104 van 22 juli 2021 is gebleken dat het huidige energielabel E is en na de verduurzaming een energielabel A krijgt. Uit de Quicksan duurzaamheid Complex 119 van 22 juli 2021 is gebleken dat het huidige energielabel E is en na de verduurzaming een energielabel A krijgt. Uit de Quicksan duurzaamheid Complex 148 van 22 juli 2021 is gebleken dat het huidige energielabel C is en na de verduurzaming een energielabel A+

krijgt. Er is dus inderdaad gebleken dat de woningen nu een laag energielabel hebben en de geplande werkzaamheden de woningen energiezuiniger maken en zo een hoger energielabel geven.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk volksgezondheid. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gierzwaluw

De gierzwaluw is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn in totaal drie nestplaatsen vastgesteld onder hoekpannen op Acacialaan 26, Van Suijlenplein 9 en Lindelaan 8. Een kaart met de locatie van de aangetroffen nestplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Huismus

De huismus is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn drie nestplaatsen vastgesteld op verschillende huisnummers aan het Akeleiplantsoen. Op Akeleiplantsoen 2 bevindt de nestplaats zich onder een hoekpan, op Akeleiplantsoen 6 onder een dakpan en op Akeleiplantsoen 16 onder een hoekpan. Een kaart met de locatie van de aangetroffen nestplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is een zomerverblijfplaats vastgesteld op Berkenlaan 1, een zomerverblijfplaats op Lindelaan 4 en een zomer- en paarverblijfplaats onder een hoekpan op Akeleiplantsoen 24. Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. Een kaart met de locatie van de aangetroffen verblijfplaatsen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Gierzwaluw

U geeft hierover het volgende aan:

"Landelijk/regionaal

In 1994 bedroeg het aantal broedparen in Nederland 25.000 – 100.000. In 1998-2000 werd het aantal broedparen geschat op 30.000-60.000. Het is niet mogelijk om een trend te destilleren uit de informatie die verzameld is over de gierzwaluw. Het is een vogelsoort die zeer moeilijk te inventariseren is. Zo is er geen duidelijkheid over omvang en ontwikkeling van de Nederlandse broedpopulatie, en de sturende krachten hierachter. Met de start van het Meetnet Urban Soorten (MUS-project) door Sovon in 2007 kan na zeven jaar een lichte afname worden vastgesteld. Door de vele renovatie en nieuwbouwprojecten van de afgelopen jaren wordt aangenomen dat het aantal "oorspronkelijke" nestgelegenheden achteruitgegaan is. De staat van instandhouding is beoordeeld als "gunstig".

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Lokaal

Er zijn geen gedetailleerde cijfers van de gierzwaluwpopulatie in Rhenen bekend. In verband met de renovatie van het woningbestand van Rhenam Wonen in Rhenen wordt al enige jaren gierzwaluwonderzoek gedaan door de gehele plaats heen. Hieruit is gebleken dat de soort in relatief lage aantallen maar wijdverspreid in Rhenen broedt, zowel binnen als rond het woningbestand van Rhenam Wonen. Op grond hiervan is wordt aangenomen dat de staat van instandhouding op lokaal niveau matig gunstig is."

Huismus

"Landelijk/regionaal

Ooit was de huismus de meest algemene broedvogel van Nederland. De soort is de laatste decennia om onbekende redenen in aantal vrij hard achteruitgegaan. Begin jaren tachtig van de 20e eeuw begon de afname, die in de beginjaren negentig versnelde. Dit heeft geresulteerd in een landelijke afname van meer dan 50% van het aantal broedparen. Vermoedelijk is één van de oorzaken de afname van broedgelegenheid, onder andere door renovatie en isolatie van oude woningen, en dit in combinatie met een afgenomen voedselaanbod, minder dekking en een toename aan predatie. Ondanks dat de oppervlakte stedelijk gebied en het aantal huizen groter geworden is in Nederland, is de huismus in aantal afgenomen (Kennisdokument Huismus, versie 1.0 juli 2017). De grootste afname lijkt voorbij: de recente aantallen schommelen (Sovon.nl). De staat van instandhouding is als matig ongunstig aangemerkt.

Lokaal

Er zijn geen gedetailleerde cijfers van de huismussenpopulatie in Rhenen bekend. In verband met de renovatie van het woningbestand van Rhenam Wonen in Rhenen wordt al enige jaren huismusonderzoek gedaan door de gehele plaats heen. Hieruit is gebleken dat de soort in relatief lage aantallen maar wijdverspreid in Rhenen broedt, zowel binnen als rond het woningbestand van Rhenam Wonen. Op grond hiervan is wordt aangenomen dat de staat van instandhouding op lokaal niveau matig gunstig is. Bij verschillende deelprojecten van Rhenam Wonen is geconstateerd dat de voorzieningen snel in gebruik worden genomen door huismus."

Gewone dwergvleermuis

U geeft hierover het volgende aan:

"Landelijk/regionaal

De gewone dwergvleermuis komt in Nederland algemeen voor en is een wijdverbreide soort die in heel Nederland wordt waargenomen. Het is de meest algemene vleermuissoort in Nederland. Hij komt vooral in de bebouwde omgeving voor, zowel in het stedelijk gebied als op het platteland. Er zijn geen uitspraken te doen over aantalsontwikkelingen: er zijn geen aanwijzingen voor een af- dan wel toename in aantallen. Mogelijk neemt het aanbod van geschikte verblijfplaatsen wel af vanwege de toenemende na-isolatie van gebouwen en het dichten van kieren en gaten in gebouwen (Bron: Kennisdokument Gewone dwergvleermuis, versie 1.0 juli 2017). Het is niet bekend hoe de regionale situatie is maar aangenomen mag worden dat deze vergelijkbaar is met de rest van het land.

Lokaal

Er zijn geen nauwkeurige gegevens bekend van de populatie gewone dwergvleermuizen in Rhenen. In verband met de renovatie van het woningbestand van Rhenam Wonen in Rhenen wordt al enige jaren vleermuisonderzoek gedaan door de gehele plaats heen. Hieruit is gebleken dat gewone dwergvleermuis een algemeen voorkomende soort is die overal in Rhenen geregeld wordt waargenomen en waarvan geregeld verblijfplaatsen worden gevonden, zowel binnen als rond het woningbestand van Rhenam Wonen. Op grond hiervan is het aannemelijk dat de staat van instandhouding op lokaal niveau gunstig is."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden er drie nestplaatsen van de huismus, drie nestplaatsen van de gierzwaluw en twee zomerverblijfplaatsen en één zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis vernield en wordt de gewone dwergvleermuis verstoord en in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soort. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld.

De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd, zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Door de uitvoering van de maatregelen worden voorafgaand aan de werkzaamheden voldoende tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen geplaatst op hiervoor geschikte locaties. Er worden voldoende geschikte alternatieve verblijfplaatsen geplaatst als permanente compensatie van de aan te tasten verblijfplaatsen. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen blijven lang genoeg gehandhaafd om de gewenningsperiode voor de permanente alternatieve verblijfplaatsen te overbruggen.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden leidt de ingreep niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3, eerste lid en 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- BOOT organiserend ingenieursburo;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Rhenen.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen. /

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 9, 10 en 11 van het activiteitenplan van 6 augustus 2021 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.
11. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats dient uitgevoerd te worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, deze periode loopt van 15 april tot 15 mei en 1 september tot 31 oktober.
12. Voor de plaatsing van de permanente alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis geldt dat deze bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en uitvliegruimte, vrij van kunstlicht en verstoring, buiten bereik van predatoren en op windrichtingen waar deze niet te warm worden, dienen worden geplaatst.
13. Voor de plaatsing van de permanente alternatieve nestplaatsen voor de gierzwaluw geldt dat deze zo dicht mogelijk (maar in elk geval binnen 100 tot 200 meter) van de originele nestplaats, op minimaal 3 meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en uitvliegruimte, buiten bereik van predatoren en op windrichtingen waar deze niet te warm worden, dienen worden geplaatst.
- 14.

Na afloop van de werkzaamheden

15. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

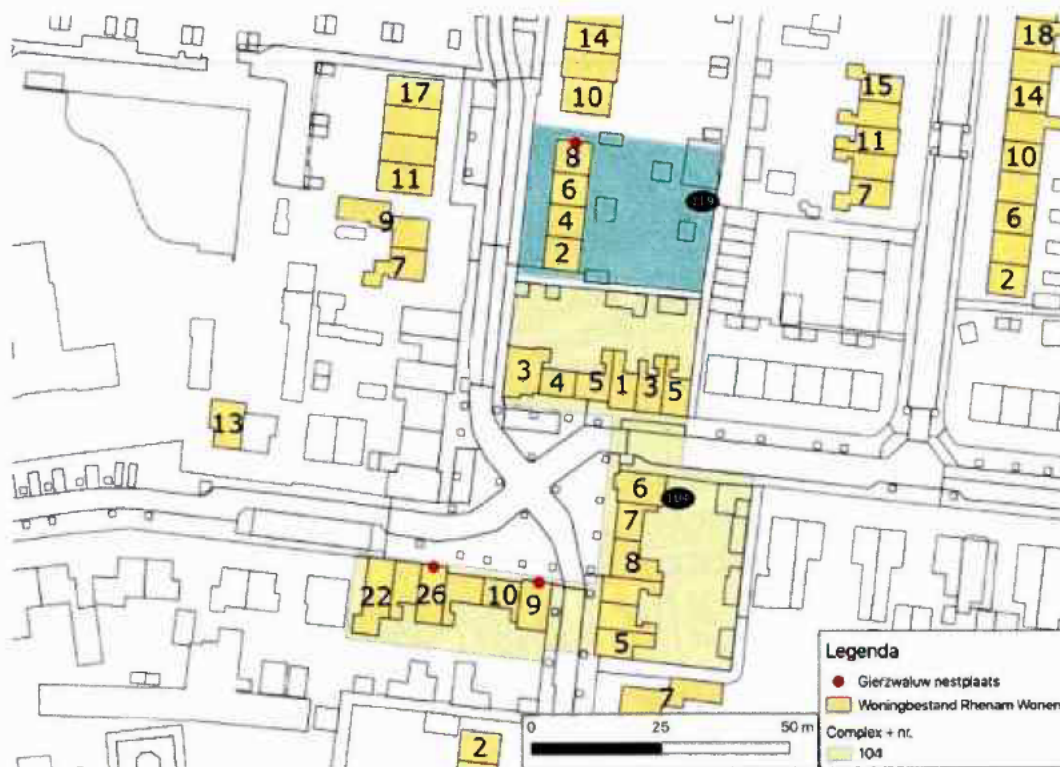
Bron: "Activiteitenplan Rhenam Wonen – complexen 104, 119 & 148" van 6 augustus 2021

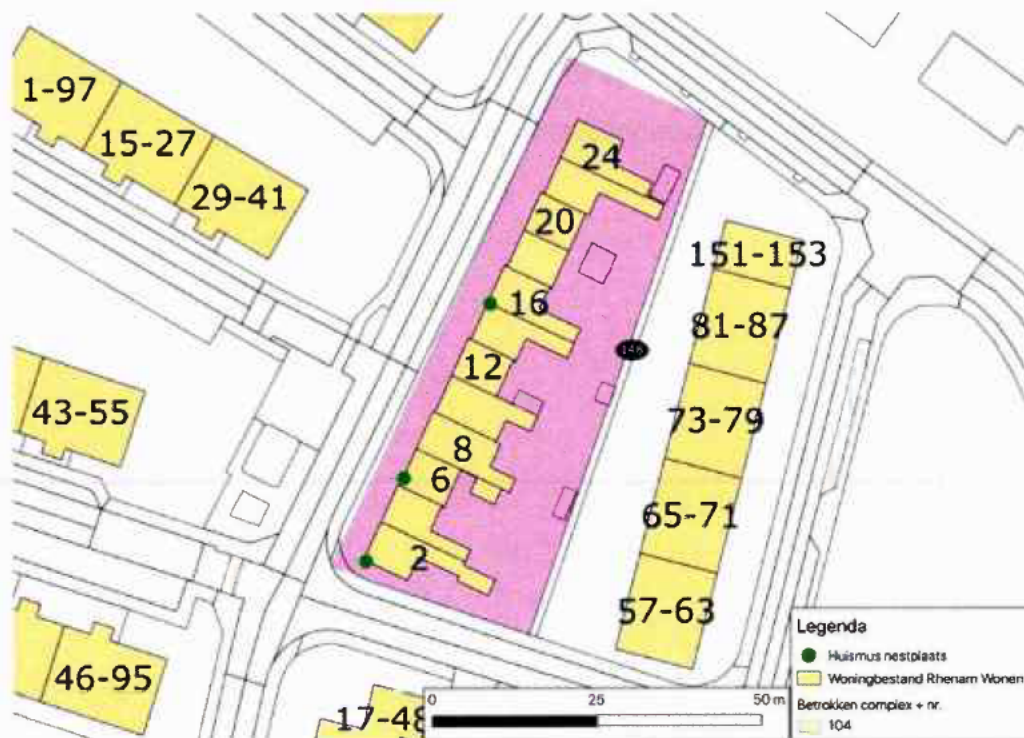
Bijlage 3: Kaarten aangetroffen verblijfplaatsen

Bron: "Activiteitenplan Rhenam Wonen – complexen 104, 119 & 148" van 6 augustus 2021

Figuur 4. Overzicht relevante resultaten gierzwaluwonderzoek.

Figuur 5 Overzicht relevante resultaten huismusonderzoek.

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Gewone dwergvleermuis

9.2.2. Werende maatregelen

De complexen beschikken over open stootvoegen en/of hoekpannen op kopgevels. Het meest waarschijnlijk is dat de dieren hiervan gebruikmaken om in de spouw of onder het dak komen. Het is onmogelijk om de pannen vooraf te verwijderen, omdat dit lekkage kan veroorzaken. De volgende vleermuiswerende maatregelen worden voor uitvoering van de isolerende werkzaamheden genomen:

- Van alle drie de betrokken complexen worden voorafgaand aan de renovatie exclusion flaps geplaatst in de kopgevels. Dit gebeurt in verband met het dichtn van de bovenkant van de spouw van de kopgevels. Het aanbrengen van de flaps gebeurt ongeacht de aanwezigheid van open stootvoegen in de kopgevel. Bij afwezigheid van open stootvoegen wordt een opening gecreëerd van minimaal 50 x 20 mm.
- In alle vier de betrokken complexen worden van alle blokken de openingen tussen hoekpannen en kopgevel tijdelijk afgesloten en van exclusion flaps voorzien. Dit i.v.m. eventuele vleermuizen die onder de pannen aanwezig zijn. Verder worden eventuele loodafdichtingen gecontroleerd op de aansluiting en zonodig aangeklopt.
- De spouw van de langsegevels van de drie complexen is aan de bovenzijde al afgesloten door de zogenaamde muurplaat (zie bouwtekening Bijlage III). In de blokken van deze twee complexen worden voorafgaand aan de renovatie alleen exclusion flaps in de langsegevels geplaatst wanneer hier open stootvoegen of andere potentiële toegangen in aanwezig zijn.
- In volgende tabel is aangegeven wanneer de maatregelen genomen worden. Dit is afhankelijk van de uitvoeringsperiode (voor- of najaar).
- De werende maatregelen worden genomen bij een gunstige weersverwachting. In de opvolgende drie dagen ligt de avondtemperatuur rond de 10°C met een minimum van 7°C, valt er (vrijwel) geen neerslag en is de windkracht maximaal 4 bft.
- Na het nemen van bovenstaande maatregelen wordt minimaal drie dagen gewacht voordat met de renovatie wordt begonnen.
- Voorafgaand aan de start van de renovatie vindt een controle plaats op afwezigheid van vleermuizen.
- Er zijn geen winterverblijven gevonden, maar het is nooit uit te sluiten dat tijdens milde winters één of enkele dieren onder de dakpannen overwinteren. Het is praktisch onmogelijk om deze locaties ontoegankelijk te maken voor vleermuizen. Wanneer tijdens het project onverhoopt vleermuizen worden aangetroffen wordt het werk gestaakt en direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld.

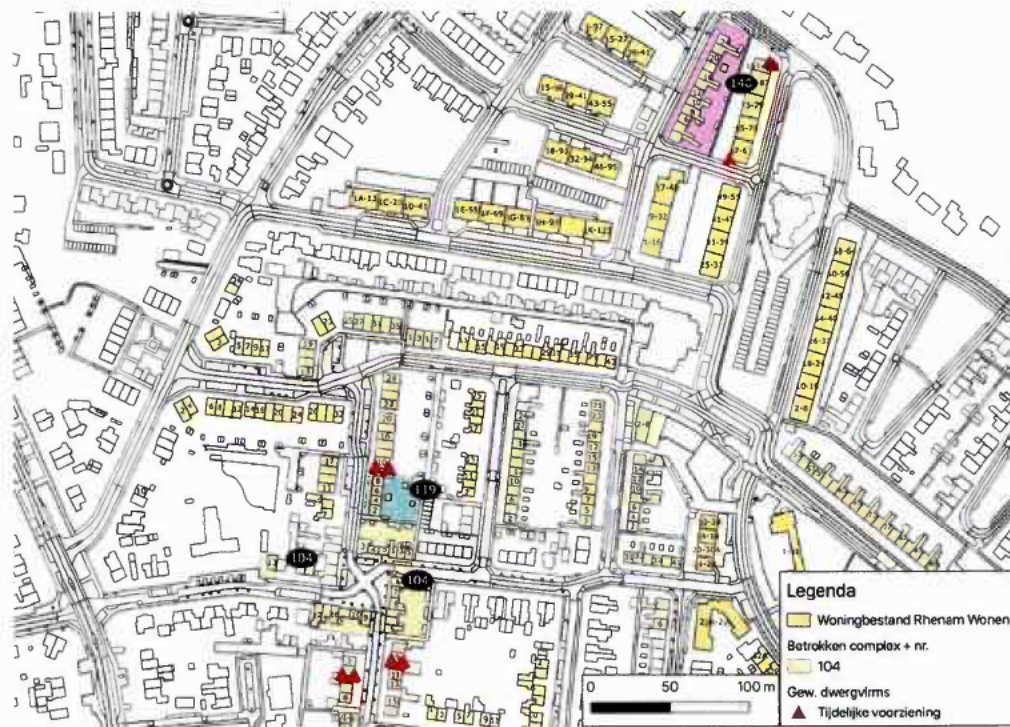
Compl.	Straat	Optie planning	Voorzieningen	Uitvoering Voorjaar (vanaf 15 apr)	Uitvoering najaar	Uitvoering winter (voor half april)
104	Acacialaan Berkenlaan Verlengde Acacialaan Van Suijlenplein	Vanaf 15 april 2021	3 mnd gewinning zomerverblijf.	Flaps vanaf 15 april of voor 25 okt	Flaps (voor 25 okt)	Flaps voor 25 okt
119	Lindenlaan	Vanaf 15 april 2021	3 mnd gewinning zomerverblijf.	Flaps vanaf 15 april of voor 25 okt	Flaps (voor 25 okt)	Flaps voor 25 okt
148	Akeleiplantsoen	Vanaf 15 april 2021	3 mnd gewinning zomerverblijf / 6 mnd gewinning paarverblijf.	Flaps vanaf 15 april of voor 25 okt	Flaps (voor 25 okt)	Flaps voor 25 okt

9.2.3. Tijdelijke maatregelen

Als tijdelijke vervanging van de verblijfplaatsen wordt de vleermuis kast VK MP 05 van Vivara pro toegepast. Voor elke verblijfplaats worden vier kasten aangebracht binnen 100 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats. De kasten worden geplaatst op het westen, zuiden en oosten. Omdat het verblijf in complex 148 zich aan de noordkant bevindt is hier ook een kast op het noorden aangebracht. De kasten zijn eind juli 2021 geplaatst. Voor het paarverblijf in complex 148 worden geen extra kasten geplaatst omdat locatie samenviel met het zomerverblijf.

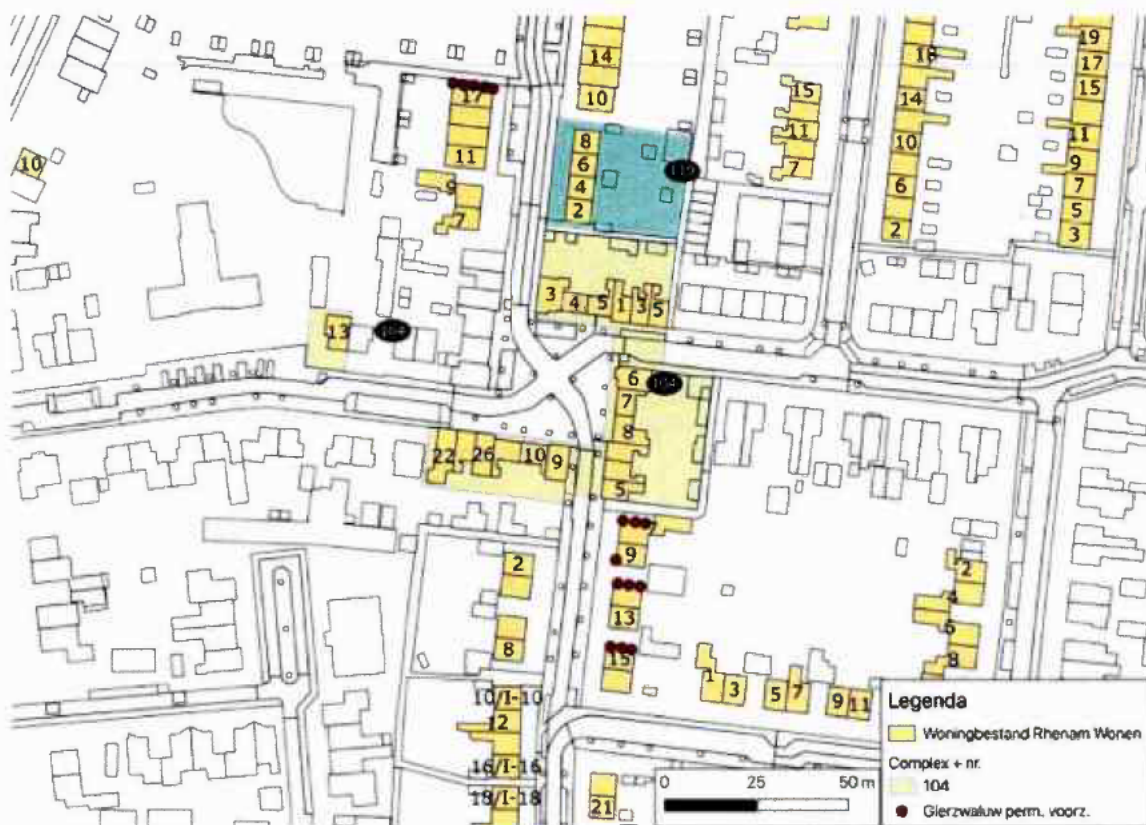
9.2.4. Permanente maatregelen

Als vervanging van het kleine zomerverblijf wordt de inbouwsteen IB VL 01 van Vivara pro toegepast. Voor elke verblijfplaats worden vier stenen aangebracht in de oorspronkelijke complexen. De voorzieningen worden geplaatst op het westen, zuiden en oosten. Omdat het verblijf in complex 148 zich aan de noordkant bevindt is hier ook een voorziening op het noorden gepland. De locaties in de figuur zijn indicatief, de definitieve locatie kan hiervan afwijken. De kasten worden eind juli geplaatst. Voor het paarverblijf in complex 148 worden geen extra stenen geplaatst omdat locatie samenviel met het zomerverblijf.

Figuur 6. Locatie tijdelijke voorzieningen vleermuizen.

Figuur 9. Locaties permanente voorzieningen gierzwaluw.

Huismus

11.2 Mitigatie Huismus

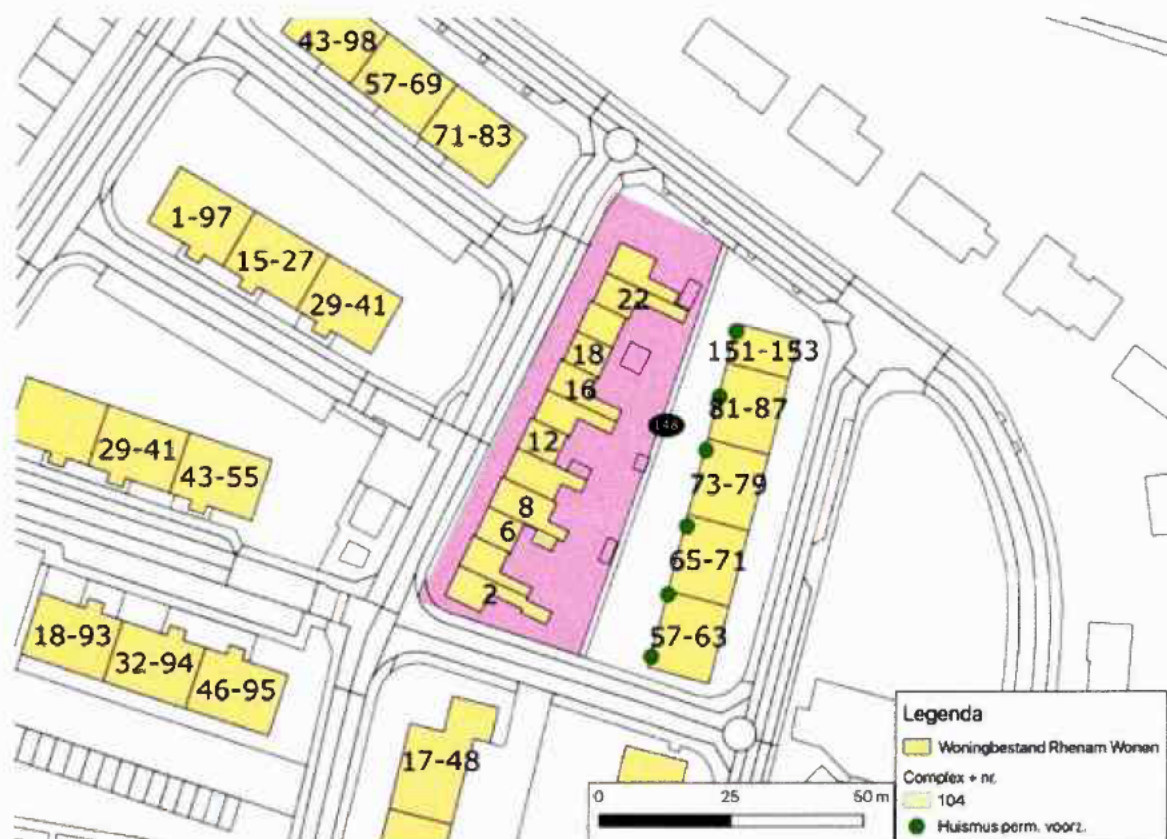
De uitvoeringsdatum is gepland vanaf half april 2022. Daarom worden voor 1 maart netten gespannen. Dit is niet nadelig voor huismus omdat de compensatie elders wordt gerealiseerd.

De netten worden als volgt aangebracht:

- Er wordt relatief stijf steigernet gebruikt met een maaswijdte van 1 cm.
- Over een rij van 2 pannen wordt een net getrokken (zowel onderlangs bij de dakgoot, als op de kopse kanten).
- Aan de dakzijde worden de pannen opgetild om het net er onder te leggen zodat het vastgeklemd zit.
- Aan de kopgevels bevat het net verdeeld over de breedte van de gevel drie openingen van circa 50 cm om dieren een ontsnappingsmogelijkheid te bieden. Op deze plaatsen hangt het net langs de gevel naar beneden.
- Tevens worden loodslabben gecontroleerd en zo nodig platgeslagen, zodat geen openingen tot onder de pannen aanwezig zijn.

11.3 Compenserende maatregelen

Als compensatie van de nestplaats worden neststenen van het type Vivara pro NK MU 06 in de gevels ingemetseld in het woonblok ten oosten van het Akeleiplantsoen. Hiervoor worden de westgevel gebruikt. De oorspronkelijke nestlocaties worden tweevoudig gecompenseerd; in totaal 6 neststenen. De voorzieningen zijn rond de oorspronkelijke locatie gepland zodat er contact blijft met andere territoria van huismus in de directe omgeving. Het plaatsen van de kasten vindt plaats voor 1 december 2021.

Figuur 11. Locaties permanente voorzieningen huismus.